

De Hollandsche Molen
Zeeburgerdijk 139
1095 AA Amsterdam

020 - 623 87 03
dhm@molens.nl
molens.nl

NL71 INGB 0000 1135 90

Betreft: Omgevingsplan en Omgevingsvisie
Uw brief:
Uw kenmerk:
Behandeld door: Agnes de Boer
Ons kenmerk: Warnsveld/Nooitgedacht/20250417

Gemeente Zutphen
Aan de gemeenteraad
Postbus 41
7200 AA Zutphen
griffie@zutphen.nl

Amsterdam, 17 april 2025

Betreft: Omgevingsvisie Zutphen 2024 en Omgevingsplan inzake de molenbiotoop

Geachte raadsleden,

Vereniging De Hollandsche Molen is een nationale belangenbehartiger van alle molens in Nederland. Wij komen op voor het behoud van molens als monument en van de omgeving van molens vanwege hun invloed op de werking en het voortbestaan van die molens. Tevens zijn wij eigenaar van een aantal molens, waaronder molen Nooitgedacht, Molenstraat 68 in Warnsveld.

Op 28 november 2024 hebben wij bij het college schriftelijk gereageerd op de Omgevingsvisie Zutphen én aandacht gevraagd voor de bescherming van de molenbiotoop in uw Omgevingsvisie.

In het Vaststellingsrapport geeft het college onder 4.117 een reactie op onze brief. Deze reactie is uitermate summier, gaat niet in op de concrete suggesties die wij doen en wij hebben ook geen antwoord gehad op onze inbreng over het omgevingsplan. Aangezien de omgevingsvisie het kader biedt voor het omgevingsplan én de Omgevingswet gemeente verplicht de omgeving (zoals de molenbiotoop) van monumenten (zoals molens) te beschermen met het oog op het behoud en het functioneren van die molens.

De molenaar van molen Nooitgedacht, dhr. D.J. Abelskamp heeft namens de vrijwilligers van de molen op 7 april bij uw raad ingesproken en aandacht gevraagd voor het behoud van de windvang van de molen.

Hierbij vragen wij u bij de besluitvorming over de Omgevingsvisie Zutphen:

1. Het behoud van een werkende molen Nooitgedacht, een rijksmonument en waardevol cultuurhistorisch erfgoed, als uitgangspunt in uw Omgevingsvisie.
2. U reeds nu uit te spreken voor het regelen van een voldoende bescherming van de omgeving (molenbiotoop) van molen Nooitgedacht in Warnsveld in het nog uit te werken Omgevingsplan.

Molens zetten altijd wat in gang.

De
**Hollandsche
Molen**

Ad. 1. Omgevingsvisie gemeente Zutphen

- Samen met de molenaar van onze molen maken wij ons zorgen over de mogelijke ontwikkellocatie naast de hoogspanningsmasten. Met uitzondering van de hoogspanningsmasten is het gebied tussen de masten en de Den Elterweg een fraaie onbebouwde zone met eveneens weinig groen, die een belangrijk onderdeel vormt van het vrije gedeelte van de molenbiotoop van de molen Nooitgedacht. In het belang van de windvang en de zichtbaarheid van de molen en het voorkomen van windturbulenties pleiten wij ervoor deze zone open te houden.

Hierover wordt in de Omgevingsvisie geen duidelijke uitspraak gedaan en gelet op de reactie van het college, is zij dat ook niet van plan. Wij verzoeken u hier in de Omgevingsvisie een duidelijke uitspraak over te doen.

- In de Omgevingsvisie Zutphen 2040 lezen wij dat de gemeente de zone langs de N348 en de zone langs de Berkel wil inrichten als een 'groen-blauwe long'. Het deel tussen de hoogspanningsmast nabij de molen en de N348 is een zoekgebied voor een stadsklimaatpark met kansen voor meer ruimte voor water en natuur. Dat zou natuurlijk een mooie ontwikkeling zijn vanuit het belang van de molenbiotoop, uiteraard op voorwaarde dat er laagblijvend groen wordt aangebracht passend binnen de maximale hoogtes van de molenbiotoop.

Ook op dit punt gaat het college in haar reactie niet in. Wij vragen u hier een uitspraak over te doen of dit in ieder geval als voorwaarde of uitgangspunt te stellen voor de ontwikkeling van genoemde zone.

- Graag blijven wij als eigenaar van de molen samen met onze molenaar betrokken bij plannen in de omgeving van de molen.

Het college doet hierover in haar reactie geen uitspraak. Gelet op het belang van historisch erfgoed voor uw gemeente, lijkt ons deze betrokkenheid noodzakelijk voor een goede kwaliteit van de leefomgeving bij ontwikkelingen rond de molen.

- Tenslotte zien wij graag dat de molens in uw gemeente een passende plaats krijgen op de visiekaart op blz. 29 van de visie en natuurlijk in de bijbehorende beschrijving. Molens vormen in die zin bijzonder erfgoed omdat ze werkend erfgoed zijn. Het zijn werktuigen die moeten draaien en malen en daarom ook aantrekkelijk zijn voor hun omgeving én ook daarom hun omgeving nodig hebben.

Gelet op de reactie van het college is zij dit niet van plan. Wij vinden het een ernstige tekortkoming dat dit bijzondere erfgoed niet op uw visiekaart staat aangegeven en vragen u dit alsnog te besluiten.

Ad. 2. Bescherming molenbiotoop in omgevingsplan

Per 1 januari is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet wil zorgen voor een gezonde, veilige en kwalitatief goede leefomgeving. Erfgoed en cultuurhistorie maken onlosmakelijk deel uit van die leefomgeving. De Omgevingswet schenkt ook aandacht aan de omgeving van erfgoed en monumenten: in art. 5.130 van het Besluit Kwaliteit Leefomgeving verplicht het rijk gemeenten in hun omgevingsplan rekening te houden met het belang van cultureel erfgoed. Ook moeten gemeenten in het omgevingsplan maatregelen nemen ter voorkoming van aantasting van de omgeving van monumenten met het oog op het voorkomen van ontsiering of beschadiging van het monument. In de toelichting op dit artikel noemt het rijk specifiek de bescherming van de molen met het oog op de windvang van de traditionele windmolens, dit vanwege het behoud en functioneren van die windmolens.

Wij hebben een passend artikel voor een vrijwaringzone of molenbiotoop beschermingszone beschikbaar. Dit is vorig jaar ook schriftelijk met uw college gedeeld en is via onze website in te zien. Met het opnemen van dit artikel in het omgevingsplan voldoet de gemeente meteen aan de instructieregel in de Omgevingsverordening van de provincie Gelderland. Hierin wordt gesteld dat de molenbiotopen van de molens niet verder mogen worden aangetast.

Ondanks de instructieregels in de Omgevingswet en in de provinciale Omgevingsverordening hebben we geconstateerd dat het Omgevingsplan Zutphen hieraan niet voldoet. In onze brief aan het college d.d. 28 november j.l. hebben wij het college gewezen op de omissies, tegenstrijdigheden en tekortkomingen in het huidige omgevingsplan.

Om te voorkomen dat de molenbiotoop van molen Nooitgedacht tot 2032 niet of onvoldoende is beschermd, hebben wij het college gevraagd om met een facetplan (zoals gemeente Nijmegen) of een beheersverordening (zoals gemeente Alphen aan de Rijn) de molenbiotoop conform het Bkl en de provinciale Omgevingsverordening goed te regelen met inachtneming van bovenstaande punten.

Het college heeft tot nu toe niet gereageerd op dit verzoek en ook in het Vaststellingsrapport Omgevingsvisie niet op dit punt gereageerd. Wij vragen u het college opdracht te geven de bescherming van de molenbiotoop van molen Nooitgedacht conform bovenstaande te regelen. Tevens vragen wij u te besluiten de strekking van de bescherming voor alle molens in uw gemeente gelijk te trekken. De regels voor de bescherming van de omgeving rond beide andere molens bieden hiervoor goede aanknopingspunten. Wij denken hierin graag met u mee.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'NBa', with a long horizontal stroke extending to the right.

Nicole Bakker
directeur-bestuurder